

5. มีจำนวนสื่อและการเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ด้านคนพิการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานที่มีการผลิตสื่อและการเผยแพร่สื่อสร้างสรรค์ด้านคนพิการอย่างต่อเนื่อง ปี 2550,2551 และ 2552 ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (ศษ.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.)

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ 3-3

พบว่าเป้าหมาย “เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง” ในระยะครั้งแรกของแผนฯ คะแนนสังเกตการประเมิน ได้เท่ากับ 2 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง

ตารางที่ 3.17 ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนคนพิการมีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
3.4 จำนวนคนพิการมีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น	(ผลผลิต)	เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินการ 1-2 ครั้งแรก	มีการดำเนินการ 3-4 ครั้งแรก	มีการดำเนินการครบ 5 ครั้ง	ศษ. รง. พม. มท. กค. กทม. อพท.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนคนพิการที่มีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น (ผลผลิต)

1. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการมีงานทำ
2. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำได้ร้อยละ 80 ของแผน
3. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำ
4. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจนำผลการประเมินในข้อ 3 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

5. จำนวนคนพิการ มีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 3.4 จำนวนคนพิการที่มีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น โดยประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการมีงานทำ

ผลการศึกษา พบว่า ในแผนระบุว่าหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจที่จะต้องมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการมีงานทำ มี 7 หน่วยงาน คือ กระทรวงศึกษา (ศธ.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) องค์การคนพิการ (อพก.) แต่การศึกษา ครั้งนี้พบว่า หน่วยงานที่มีภารกิจตามแผนฯและมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการมีงานทำอย่างชัดเจน ได้แก่ กระทรวงศึกษา (ศธ.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) องค์การคนพิการ (อพก.) โดยองค์กรเครือข่ายเพื่อผู้บกพร่องทางจิต และมีหน่วยงานที่ไม่มีภารกิจเรื่องนี้ตามแผนฯแต่มีโครงการกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการมีงานทำ คือ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดยกรมสุขภาพจิต

2. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำได้ร้อยละ 80 ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า ปี2550 กระทรวงแรงงาน (รง.) โดยกรมจัดหางาน จัดทำโครงการ ส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำ (916,300.00 บาท) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) จัดทำโครงการการ ส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนพิการ (2,074,800.00 บาท) และกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดย กรมสุขภาพจิต จัดทำโครงการทดลองจ้างงาน (เตรียมความพร้อมผู้บกพร่องทางสติปัญญา) (450,250.00 บาท) (ไม่ได้ระบุในแผนฯ)

ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดทำโครงการ ส่งเสริมการสร้าง นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ เพื่อการประกอบอาชีพ และสุขภาพอนามัยของคนพิการ (3,000,000.00 บาท) โครงการจัดทำค่ายฝึกทักษะความพร้อมเพื่อศึกษาวิชาชีพต่อไปในแต่ละช่วงชั้น ให้แก่คนพิการ ทั้ง 9 ประเภท (2,000,000.00 บาท) โครงการการสนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพ ตามอัยยาศัยร่วมกับองค์กรเอกชนด้านคนพิการ ครอบคลุมคนพิการและอปท.(3,000,000.00บาท) กระทรวงแรงงาน (รง.) โดยกรมการจัดหางาน จัดทำโครงการ โครงการส่งเสริมคนพิการมีงานทำใน

หน่วยงานภาครัฐ (7,218,000.00บาท) โครงการส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำ (956,900.00บาท) องค์การด้านคนพิการ (อพท.) โดยสมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย จัดทำโครงการฝึกอบรมอาชีพอิสระแก่ผู้ปกครองคนพิการทางสติปัญญา (120,000.00บาท)

ปี 2552 กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดทำโครงการสร้างโอกาสการมีงานทำของบัณฑิตศึกษา (30,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพแก่บุคคลพิการในชุมชน (50,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (กระทรวงศึกษาธิการ) จัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทักษะการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับคนพิการทางการมองเห็นร่วมเรียน (25,000.00 บาท) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการทักษะการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาพิการทางร่างกายหรือสุขภาพ (25,000.00 บาท) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จัดทำโครงการส่งเสริมการสร้าง นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ เพื่อการประกอบอาชีพ และสุขภาพอนามัยของคนพิการ (3,000,000.00 บาท) โครงการการจัดทำค่ายฝึกทักษะความพร้อมเพื่อศึกษาวิชาชีพต่อไปในแต่ละช่วงชั้นให้แก่คนพิการทั้ง 9 ประเภท (2,000,000.00 บาท) โครงการการสนับสนุนการจัดการศึกษาวิชาชีพตามอัธยาศัยร่วมกับองค์กรเอกชนด้านคนพิการ ครอบครัวคนพิการ และอพท. (3,000,000.00 บาท) กรุงเทพมหานคร (กทม.) จัดทำโครงการอาสาสมัครคนพิการประจำสำนักงานเขต (2,346,820.00 บาท)

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว พบว่า หน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านนี้อย่างต่อเนื่องและชัดเจน คือ กระทรวงแรงงาน (รง.) จัดทำโครงการวันนัดพบแรงงาน โครงการจัดหางานเคลื่อนที่ ซึ่งทั้งสอง โครงการนี้เป็นการทำร่วมกันทั้งแรงงานคนพิการและแรงงานคนปกติ โครงการเตรียมความพร้อมของนายจ้างในการให้โอกาสคนพิการเข้าทำงาน รวมทั้งจัดการแข่งขันฝีมือแรงงานคนพิการแห่งชาติ และระหว่างชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พท.) โดยสำนักงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการ (พท.) จัดทำโครงการการสร้างโอกาสมีแก่นำของคนพิการในหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ โครงการประกวดสถานประกอบการดีเด่นที่รับคนพิการเข้าทำงานและมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการอย่างเหมาะสม

3. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำ

ผลการศึกษา พบว่าหน่วยงานมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำตามที่กล่าวมาข้างต้นทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พท.) ทราบเป็นรายปีงบประมาณ

4. หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจนำผลการประเมินในข้อ 3 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานได้นำผลจากการประเมินในข้อ 3 ไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้คนพิการมีงานทำ ให้ดียิ่งขึ้น แต่ไม่มีหลักฐานที่เป็นทางการบ่งบอกถึงการดำเนินงานดังกล่าวอย่างชัดเจน

5. จำนวนคนพิการ มีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า แม้จะมีแนวโน้มว่าคนพิการมีงานทำเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังไม่มีมีการสำรวจจัดทำฐานข้อมูลที่ชัดเจนของแต่ละหน่วยงาน ในเรื่องการมีงานทำของคนพิการ ผลการประเมินสถานการณ์คนพิการ พ.ศ. 2552 พบว่า แม้หน่วยงานต่าง ๆ จะได้พยายามขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 3 ตามตัวชี้วัด 4 และ 5 อย่างมาก แต่ก็ปรากฏว่าในจำนวนคนพิการที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีงานทำเพียงร้อยละ 35.2 และเกือบครึ่งของคนพิการที่มีงานทำจะเป็นผู้สูงอายุถึงร้อยละ 45.5 โดยในจำนวนนี้ส่วนใหญ่จะทำอาชีพอิสระในภาคเกษตรและประมง งานบริหาร และขายแรงงาน ส่วนที่ทำในสถานประกอบการมีน้อยมาก” (โปรดดูรายละเอียดในสถานการณ์คนพิการหน้า 7) สอดคล้องกับข้อมูลการสนทนากลุ่มระดับภาค ที่มีความเห็นว่า “คนพิการส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอิสระตามที่ครอบครัวเคยทำ หรืออาชีพอิสระเล็กๆ น้อยๆ ที่พอทำได้ การเข้าทำงานในสถานประกอบการเป็นไปได้น้อยเพราะเจตคติของสถานประกอบการที่มีต่อคนพิการยังมองว่าเป็นภาระ แม้แต่หน่วยงานราชการเองก็ตาม และแม้กระทั่งข้าราชการในส่วนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับคนพิการก็ยังมีค่านิยมเชิงลบต่อคนพิการอยู่” (ชลบุรี, นครราชสีมา)

ผลการประเมินการบรรลุผลเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ 3.4

พบว่าเป้าหมาย “เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง” ในระยะครั้งแรกของแผนฯ คະแนมอิงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 2 คະแนม คือบรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง

ตารางที่ 3.18 ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนคนพิการที่สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
3.5 จำนวนคนพิการที่สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระเพิ่มขึ้น	0 (ผลผลิต)	เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	มีการดำเนินการ 1-2 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3-4 ข้อแรก	มีการดำเนินการครบ 5 ข้อ	ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนคนพิการที่สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระเพิ่มขึ้น (ผลผลิต)

1. องค์กรภาครัฐและเอกชนจัดทำแผนงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ
2. องค์กรภาครัฐและเอกชนดำเนินการตามแผนงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ
3. องค์กรภาครัฐและเอกชนสรุปผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ
4. องค์กรภาครัฐและเอกชนนำผลการสรุปการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการในข้อ 3 มาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
5. มีจำนวนคนพิการดำรงชีวิตอิสระเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 3.5 จำนวนคนพิการที่สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระเพิ่มขึ้น โดยประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. องค์กรภาครัฐและเอกชนจัดทำแผนงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ

ผลการศึกษา พบว่า ตามที่แผนฯระบุให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีภารกิจทั้งโดยตรงและเกี่ยวข้องตามขอบเขตการดำเนินงานของแผนฯจัดทำแผนงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการเนื่องจากหน่วยงานเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระในสังคมได้เช่นคนปกติโดยปราศจากอุปสรรคตามวัตถุประสงค์ของแผนฯ แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า แต่ละหน่วยงานมีแผนงานในการติดตามประเมินผลโครงการและกิจกรรมที่หน่วยงานรับผิดชอบ แต่ติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมดังกล่าว ยังเป็นลักษณะแต่ละหน่วยงานต่างคนต่างทำ ยังไม่มีการบูรณาการให้เห็นผลรวมของผลการดำเนินงานที่ไปสู่เป้าหมายการทำให้คนพิการสามารถดำเนินชีวิตอิสระในสังคมได้

2. องค์กรภาครัฐและเอกชนดำเนินการตามแผนงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ

ผลการศึกษา พบว่า องค์กรภาครัฐและเอกชนได้ดำเนินงานติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่หน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระในสังคมดังตัวอย่างเช่น กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดทำโครงการติดตามและประเมินผลการดำรงชีพของบัณฑิตผู้พิการต่อการดำรงชีพของบัณฑิตผู้พิการต่อการดำรงชีพอย่างอิสระและยั่งยืน (30,000.00

บาท) การติดตามประเมินผลโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชน ซึ่งเป็นโครงการที่หลายหน่วยงานเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วม อาทิ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) และ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โครงการดังกล่าวมีการติดตามประเมินผลความก้าวหน้าและผลกระทบที่มีคนพิการ ครอบครัวและชุมชนซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตอิสระของคนพิการอย่างชัดเจน และเป็น โครงการที่มีความต่อเนื่องของการดำเนินงาน กรมพหุพัฒนาคน (กทพ.) ได้จัดทำและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมให้คนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมในทุกรูปแบบ เนื้อหา และสถานที่ โครงการส่งเสริมให้คนพิการประกอบอาชีพหรือเป็นบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และองค์กรคนพิการ (อพก.) โดยสมาคมผู้ปกครองออทิสซึม (ไทย) โครงการอบรมผู้ปกครองและอาสาสมัครเรื่องการส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับเด็กออทิสติก และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. องค์การภาครัฐและเอกชนสรุปผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ

ผลการศึกษา พบว่า บางหน่วยงานที่มีการกิจหลักด้านคนพิการ อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีความชัดเจนว่ามีการสรุปผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการที่หน่วยงานรับผิดชอบ ส่วนหน่วยงานอื่นยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะสรุปได้ในประเด็นนี้ โดยเฉพาะองค์กรคนพิการ

4. องค์การภาครัฐและเอกชนนำผลการสรุปการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการในข้อ 3 มาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า บางหน่วยงานที่มีการกิจหลักด้านคนพิการ อาทิกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) มีนำผลการสรุปการติดตามประเมินผลการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของคนพิการในข้อ 3 มาปรับปรุงการดำเนินงานแต่ไม่มีการบันทึกหรือหลักฐานยืนยันการดำเนินงานในเรื่องนี้ เช่นเดียวกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการเกี่ยวข้องตามขอบข่ายของ แผน โดยเฉพาะองค์กรคนพิการ ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องระบบการบริหารจัดการ แม้ว่าองค์กรคนพิการจะให้ความสำคัญและมีส่วนช่วยในเรื่องการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านคนพิการอยู่มาก

5. มีจำนวนคนพิการดำรงชีวิตอิสระเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า ยังไม่มีผลการศึกษา สถิติ ข้อมูลที่ยืนยันได้อย่างชัดเจนว่ามีจำนวนคนพิการดำรงชีวิตอิสระเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่มีข้อมูลความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ระบุว่า “ในด้านการดำเนินชีวิตอิสระยังเป็นไปได้เล็กน้อย เนื่องจากเป็นแนวคิดสากลที่ยังไม่แพร่หลายเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย (ชลบุรี) รวมทั้งการขาดเครื่องอำนวยความสะดวกหรืออุปกรณ์ช่วยความพิการที่พอเพียงในทุกจังหวัด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตอิสระ ดังนั้นคนพิการที่ดำเนินชีวิตอิสระได้ จึงต้องเป็นคนที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจดีพอควร จึงจะสามารถจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกหรืออุปกรณ์ช่วยความพิการให้กับตนเองได้”

ผลการประเมินการบรรลุผลเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ 3.5

พบว่าเป้าหมาย “เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง” คะแนนอิงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 2 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง

ตารางที่ 3.19 สรุปผลการประเมินยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมเจตคติที่ดีของคนพิการ ครอบครัวและสังคมที่มีต่อความพิการและคนพิการ

ตัวชี้วัด	คะแนนอิงเกณฑ์ประเมิน	บรรลุเป้าหมายระดับ
3.1 จำนวนคนพิการ ครอบครัวที่มีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกระบวนการทางสังคมทุกมิติ	2	ปานกลาง
3.2 จำนวนหน่วยงาน/องค์กรที่มีกิจกรรมในการเสริมสร้างเจตคติที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ต่อคนพิการ ความพิการ และครอบครัว	2	ปานกลาง
3.3 จำนวนสื่อเชิงสร้างสรรค์ด้านคนพิการที่มีการเผยแพร่	2	ปานกลาง
3.4 จำนวนคนพิการมีงานทำในสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น	2	ปานกลาง
3.5 จำนวนคนพิการที่สามารถดำรงชีวิตอย่างอิสระเพิ่มขึ้น	2	ปานกลาง
ผลการประเมินเฉลี่ย (10/5)	2	ปานกลาง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ

ตารางที่ 3.20 ตัวชี้วัดที่ 4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติ

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติ	P (กระบวนการ)	ภายในปี 2552 มีนโยบายหรือวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค และเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านคนพิการ	มีการดำเนินการ 1-2 ข้อแรก	มีการดำเนินการ 3-4 ข้อแรก	มีการดำเนินการครบ 5 ข้อ	พม. ศธ. รง. ทก. กก. วธ. วท. คค. กทม. พศ. กปส. อปท. ลปพช. อพท.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติ (กระบวนการ)

1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการของคนพิการที่สอดคล้องกับนโยบายและวาระแห่งชาติ
2. หน่วยงานมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการของคนพิการได้ร้อยละ 80 ของแผน
3. จำนวนคนพิการสามารถมีส่วนร่วมทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
4. หน่วยงานมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ
5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติ โดยประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการที่สอดคล้องกับนโยบายและวาระแห่งชาติ

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการที่สอดคล้องกับนโยบายและวาระแห่งชาติ ประกอบด้วย 14 หน่วยงาน คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) กระทรวงคมนาคม (คค.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) กรมประชาสัมพันธ์ (กปส.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ./อปท.) คณะกรรมการประสานงานด้านคนพิการแห่งชาติ (คปพช.) องค์กรด้านคนพิการ (อพก.) แต่ผลการศึกษาในขั้นการปฏิบัติ พบว่า หน่วยงานที่มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านนี้ชัดเจน มีจำนวน 8 หน่วยงาน แบ่งเป็น หน่วยงานที่ระบุในแผนฯ จำนวน 6 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พค.) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) กระทรวงคมนาคม (คค.) สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเป็นหน่วยงานที่ไม่ได้ระบุในแผนฯ จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมโยธาธิการ (ยช.) / กระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ) โดยศูนย์สิรินธร องค์กรด้านคนพิการ (อพก.) หน่วยงานอื่นๆ หน่วยงานอื่นๆ ที่ระบุในแผนฯ ยังไม่มีข้อมูลชัดเจนว่ามีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านนี้

2. หน่วยงานมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการของคนพิการได้ร้อยละ 80 ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า ปี 2550 กระทรวงคมนาคม กระทรวงคมนาคมได้จัดทำโครงการจัดสร้างพัฒนาและปรับปรุงสถานีขนส่งให้มีสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนพิการ และได้มีการปรับปรุงการออกแบบที่เน้นมาตรฐานสำหรับคนพิการในพื้นที่สำนักงานใหญ่การบินไทยจำกัด (มหาชน) และสนามบินต่าง ๆ โครงการอำนวยความสะดวกในการให้บริการผู้โดยสารบนเรือบินรวมทั้งโครงการต่าง ๆ ในยุทธศาสตร์ที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 2 ซึ่งเน้นการจัดระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จในทุกภูมิภาค การฝึกอบรมอาชีพร่วมกับคนปกติ การจัดกลุ่มบริการทางสังคม กลุ่มพึ่งพา (group home) และการดูแลที่ปรึกษา (home case) เป็นต้น โดย การทำเรือแห่งประเทศไทยจำกัดจัดทำโครงการ รวบรวมจับสำหรับผู้พิการใช้บริการในท้องถิ่น (500.00 บาท/จุด) บริษัทการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย

จัดทำโครงการจัดทำราวสแตนเลสบริเวณทางลาดในที่ต่างระดับภายในอาคารท่าอากาศยานหาดใหญ่ (2,000,000 บาท) โครงการกำหนดที่จอดรถคนพิการ พร้อมป้ายแสดงตำแหน่งที่จอดรถยนต์บริเวณถนนสาละวิน ท่าอากาศยานภูเก็ต (1,600,000.00 บาท) บ.การบินไทย จัดทำโครงการจัดทำห้องน้ำสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ที่อาคารศูนย์ปฏิบัติการ ชั้นต่างจำนวน 1 ห้อง (OPC-A1) (50,000.00 บาท) บ.ขนส่ง จำกัด จัดทำโครงการจัดสร้าง พัฒนาและปรับปรุงสถานีขนส่ง ให้มีสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคสำหรับคนพิการ (350,000,000.00 บาท) กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี จัดทำโครงการก่อสร้างและปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมด้านคนพิการ (155,186,000.00 บาท) กรมทางหลวง จัดทำโครงการก่อสร้างและปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมด้านคนพิการ (1,108,020.00 บาท) กระทรวงมหาดไทยโดยกรมโยธาธิการและผังเมือง (ยช.) จัดทำโครงการเผยแพร่ความรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎกระทรวงฯ กำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ.2548 แก่องค์กรและเครือข่ายด้านคนพิการ (225,900.00 บาท) โครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของกรมโยธาธิการและผังเมือง (7,979.00 บาท) กรุงเทพมหานครจัดทำโครงการปรับปรุงทัศนียภาพบนทางเท้า (70,000,000.00 บาท) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน (27,000,000.00 บาท) โครงการซ่อมแซมและบูรณะโบราณสถานในเขตกรุงเทพมหานคร (70,000,000.00 บาท) กระทรวงศึกษาธิการ โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร จัดทำโครงการการจัดทำบันไดปูนทางลาดสำหรับคนพิการ (78,000.00 บาท) โครงการกิจกรรมเสริมสร้างทางลาดเพื่อคนพิการที่ใช้ Wheel chairs (100,000.00 บาท) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) จัดทำโครงการการผลักดันให้มีการจัดส่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (1,036,500.00 บาท) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดทำโครงการส่งเสริมให้มีการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎหมายการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับคนพิการ โดยเน้นประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐปรับปรุงพัฒนาเว็บไซต์ให้ทุกคนเข้าถึงได้ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (งบประมาณปกติของหน่วยงาน) และโดยสำนักงานปลัด จัดทำโครงการแนวทางการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศตามโครงการพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมด้วย ICT¹ (1,778,400.00 บาท) สำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำโครงการพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมด้วย ICT (1,750,000.00 บาท) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ได้

¹ แผนพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมกันด้าน ICT (พ.ศ. 2551-2553) มี 4 ยุทธศาสตร์ คือ (1.) การสนับสนุนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ ให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศได้ (2.) ส่งเสริมสนับสนุนการเผยแพร่และบริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกรวมทั้งการพัฒนาเว็บไซต์ที่ทุกคนเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ (3.) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และ เทคโนโลยีเข้าถึงเว็บไซต์ (4.) ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุให้เข้าสู่การเรียนรู้เพื่อเป็นประชากรที่มีคุณภาพสังคมและเศรษฐกิจ

ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จัดทำโครงการปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาด้านคนพิการ (30,000.00 บาท) วิทยาลัยคู่มือน้ำปิง จัดทำโครงการกิจกรรมเสริมสร้างทางลาดเพื่อคนพิการที่ใช้ Wheel-Chairs (100,000.00 บาท) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำโครงการพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมด้วย ICT (6,646,400.00 บาท) โครงการส่งเสริมให้มีการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎหมายการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศเกี่ยวข้องกับคนพิการ (3,100,000.00 บาท) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดยศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ จัดทำโครงการ Barrier-Free ที่ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูฯ (5,000,000.00 บาท) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) จัดทำโครงการพัฒนาความร่วมมือด้าน (ไม่ระบุปีและงบประมาณ) สารสนเทศที่เข้าถึงโดยคนพิการ โครงการศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชียและแปซิฟิก (621,648.00 บาท) โครงการผลักดันให้มีการจัดตั้งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ (9,000,000.00 บาท) โครงการส่งเสริมให้มืองความรู้ในการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (1,100,000.00 บาท) กรุงเทพมหานคร จัดทำโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ (10,000,000.00 บาท) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณกรมการค้าภายใน (เดิม) (44,000,000.00 บาท) องค์การด้านคนพิการ (อพก.) โดยสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยจัดทำโครงการปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมของหน่วยงานด้านคนพิการให้เป็นไปตามกฎกระทรวงฯ (27,000,000.00 บาท)

ปี 2552 กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) จัดทำโครงการสนับสนุนบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องช่วยสำหรับคนพิการที่ได้ดำเนินการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งทำให้เกิดการตื่นตัวในการให้บริการ สนับสนุนอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ด้านการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยสำนักงานการอุดมศึกษาได้จัดทำโครงการส่งเสริมการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการด้านกายภาพ ด้านข้อมูลสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนเรศวร (พะเยา) จัดทำ โครงการจัดสร้างสวนพักผ่อนแก่นิสิตพิการ (100,000.00 บาท) โครงการเสวนาเรื่องสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยกับนิสิตพิการ (40,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยนเรศวร (พิษณุโลก) จัดทำโครงการจัดทำบันไดปูนทางลาดสำหรับคนพิการ (78,000.00 บาท) โครงการจัดทำห้องน้ำสำหรับคนพิการ (60,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จัดทำโครงการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเชิง สถาปัตยกรรมและอุปกรณ์บริการให้กับนักศึกษาพิการ (1,200,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดทำโครงการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาพิการ (550,000.00บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จัดทำโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิต (120,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

จัดทำโครงการจัดทำห้องอ่านหนังสือเสียงให้นักศึกษาพิการ (49,977.35บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตจัดทำโครงการจัดทำเว็บไซต์ (50,000.00 บาท) โครงการจัดหาทุนสำหรับนักศึกษาพิการเรียนร่วม(1,750,000.00บาท)โครงการจัดหาวัสดุเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน (270,490.00 บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีจัดทำโครงการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารรวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการทุกด้านแก่คนพิการ (12,000.00 บาท) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สท.) โดยสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว จัดทำโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ปราศจากอุปสรรคแก่คนทั้งมวล (690,000.00 บาท) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) สำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำโครงการพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมด้วย ICT (5,975,000.00 บาท) องค์กรเพื่อคนพิการ อาทิมูลนิธิธัมมาใต้ มีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พค.) ซึ่งนับบทบาทเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานด้านนี้ ในการผลักดันให้เกิดการดำเนินงานด้านนี้

3. จำนวนคนพิการมีส่วนร่วมทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า ไม่มีการศึกษาและข้อมูลสถิติที่สามารถนำมาสรุปจำนวนคนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน แต่การศึกษาครั้งนี้ทั้งจากการศึกษาสถานการณ์คนพิการพ.ศ. 2552 และข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเวทีทั้ง 4 ภาค ทำให้เห็นว่าในช่วงปี 2550,2551 และ 2552 จำนวนคนพิการได้รับความสะดวกจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคและเอื้อให้สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในงานวันคนพิการสากลที่จัดขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค/ทุกจังหวัดแต่ละปีทีหน่วยงานร่วมกันจัดขึ้น คนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการต่างๆทั้งในระดับประเทศ ระดับหน่วยงาน ระดับท้องถิ่นและชุมชน

ทั้ง 4 จังหวัด เห็นว่ายุทธศาสตร์นี้เป็นปัญหาสำคัญที่สุดที่ควรจรรจนรงค์เร่งรัดให้เกิดขึ้นจริงสำหรับคนพิการทุกประเภท และควรให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆในแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ฉบับที่ 4 ที่เริ่มขร่างเนื่องจากเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์อื่นๆ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 3 การละเลยไม่สนใจในการบังคับใช้กฎหมาย การขาดผู้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ การขาดการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกของหน่วยงานที่รับผิดชอบนับเป็นสาเหตุสำคัญ อันอาจเนื่องมาจากเจตคติ ความสนใจหรืองบประมาณที่ได้รับมีไม่เพียงพอก็เป็นได้ แต่บางหน่วยงานที่เห็นความสำคัญ ก็พยายามแก้ไขข้อจำกัดเรื่องงบประมาณโดยการพยายามหาช่องทางทำอย่างประหยัด เช่น เอรางเหล็กมาทำที่ลาดชัน หรือการคิดสร้างให้คนพิการกดขอให้เจ้าหน้าที่มาให้บริการชั้นล่างเพื่อความสะดวกของคนพิการเป็นต้น (นครราชสีมา) หรือจัดงานเพื่อระดมทุนมาใช้แก้ปัญหาด้วยวิธีต่างๆ

สถานที่ราชการที่สร้างมาก่อนมี พรบ.ควบคุมการก่อสร้างส่วนใหญ่ยังละเลยในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และการจัดให้มีเครื่องอำนวยความสะดวก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะโครงสร้างอาคารไม่สามารถเพิ่มเติมได้พื้นที่จำกัดหรือเป็นที่เช่าไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงได้ แต่ก็มีบางแห่งที่มีความพยายาม เช่น สับเปลี่ยนสถานที่ทำการซึ่งคนพิการต้องมาใช้มากกับสถานที่ของหน่วยงานที่มีการติดต่อกับคนพิการน้อย (นครศรีธรรมราช) แต่สะดวกในการเข้าถึงมากกว่า

อย่างไรก็ดีในทุกจังหวัด ได้มีการจัดสภาพแวดล้อมและเครื่องอำนวยความสะดวก ในสถานที่คนพิการจำเป็นต้องใช้บริการ โดยเฉพาะ โรงพยาบาล สถานีอนามัย โรงเรียนที่มีคนพิการเรียน รวมทั้งส่วนใหญ่ของที่ทำกรอำเภอ อบต. อบจ. สถานีตำรวจ บางจังหวัดที่องค์กรคนพิการเข้มแข็ง ได้มีการรวมตัวกัน ไปยื่นหนังสือ ร้องเรียนผู้ว่าราชการให้จัดการในเรื่องนี้โดยเร่งด่วน (นครราชสีมา)

นอกจากนี้ ยังพบว่า คนพิการ องค์กรคนพิการ ได้ร่วมกันผลักดันการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกของรถโดยสารปรับอากาศ จำนวน 4,000 คัน ดังปรากฏในรายงานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่พุธที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 ข้อ 4 ระบุว่า “ การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ครั้งที่ 3/2552 มีความเห็นให้ กระทรวงคมนาคมกำหนดรายละเอียดการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการไว้ในข้อกำหนดโครงการ (TOR) ของรถโดยสารปรับอากาศใหม่จำนวน 4,000 คัน เป็นรถโดยสารแบบขนต่ำ (low floor or semi-low floor) ซึ่งนายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ติดตามการปฏิบัติตามติดังกล่าวและทราบว่ากระทรวงคมนาคม (ขสมก.) จะจัดรถโดยสารเพียง ร้อยละ 5 ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก” ในประเด็นนี้ยังมีการดำเนินต่อไป

4. หน่วยงานมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการของคนพิการ ตามที่กล่าวมาข้างต้นทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ทราบเป็นรายปีงบประมาณ

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานได้นำผลจากการประเมินในข้อ 3 ไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการของคนพิการให้ดียิ่งขึ้น แต่ไม่มีหลักฐานบ่งบอกถึงการดำเนินงานดังกล่าวอย่างชัดเจน

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ที่ 4.1

พบว่าเป้าหมาย “ภายในปี 2552 มีนโยบายหรือวาระแห่งชาติเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค และเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านคนพิการ” ระยะครึ่งแผน คณะนงจึงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 2 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง *

หมายเหตุ *มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2552 เนื่องจากสถานที่และสิ่งก่อสร้างของหน่วยราชการส่วนใหญ่ได้ก่อสร้างก่อนประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับที่ พ.ศ.2542 ซึ่งออกตามความในพ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 และกฎกระทรวง พ.ศ.2548 ซึ่งออกตาม พ.ร.บ. ควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอาคารสำหรับคนพิการหรือทุพพลภาพ เช่น สถานที่จอดรถ ทางลาด ห้องน้ำ ห้องส้วม ลิฟท์ เป็นต้น ทำให้ไม่อยู่ในบังคับที่หน่วยราชการเหล่านี้จะต้องจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ ทำให้คนพิการมีอุปสรรคในการเข้าถึงบริการสาธารณะต่างๆ จึงได้มีการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติประเด็นสำคัญ คือ กำหนดให้หน่วยราชการต่อไปนี้ดำเนินการสำรวจและจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (1) โรงพยาบาล (2) หน่วยราชการ เช่น ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเขต ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด/ส่วนตำบล/พนักงานเทศบาลนคร/เมือง/ตำบลและเมืองพัทยา) วัด สถาบันการศึกษา สถานีตำรวจ จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ทางลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ป้ายและสัญลักษณ์และบริการข้อมูลภายในปี 2554 (3) ให้หน่วยงานดังกล่าวขอตั้งงบประมาณ หรือיעัดจ่าย หรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณในการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ โดยให้เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ

มติคณะรัฐมนตรีตามที่กล่าวมาคาดว่าจะมีผลทำให้หน่วยราชการต่างๆมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น การประเมินการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติในช่วงครึ่งหลังของแผนฯ พ.ศ.2553-2554 จึงน่าจะมีคะแนนการประเมินเพิ่มขึ้นด้วย

ตารางที่ 3.21 ตัวชี้วัดที่ 4.2 จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค ที่ได้รับการปรับปรุงและยกสร้างใหม่

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
4.2 จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค ที่ได้รับการปรับปรุงและยกสร้างใหม่	P (กระบวนการ)	ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดสภาพแวดล้อมการติดต่อสื่อสารและการเดินทางที่ปราศจากอุปสรรคภายในปี 2554	มีการดำเนินการข้อ 1-2	มีการดำเนินการข้อ 3-4	มีการดำเนินการครบ 5 ข้อ	ส.ช. ศ.ช. พ.ช. ม.ท.(ย.ช.) อ.ช. ท.ช. ก.ช. ร.ช. จ.ช. กทม.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 4.2 จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคที่ได้รับการปรับปรุงและยกสร้างใหม่ (กระบวนการ)

1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยกสร้าง/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ
2. หน่วยงานมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยกสร้าง/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการได้ร้อยละ 80 ของแผน
3. มีการปรับปรุงและประกาศใช้ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. หน่วยงานมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยก
ร่างปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ
โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คน
พิการ

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4.2 จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่
ปราศจากอุปสรรคที่ได้รับการปรับปรุงและยกร่างใหม่ โดยประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยกร่าง/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ
ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
เพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยกร่าง/ปรับปรุง
กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ แต่การศึกษา
ในขั้นของการปฏิบัติพบว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดย กลุ่มงาน
นิติการ กลุ่มงานมาตรฐานด้านคนพิการสำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) กระทรวงมหาดไทย โดย กรมโยธา
ธิการและผังเมือง (ยช.) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ส่วนหน่วยงานอื่นๆตามระบุในแผนฯไม่
ชัดเจนว่ามีการดำเนินงานเรื่องนี้อย่างไร ยกเว้น องค์การคนพิการที่มีส่วนร่วมในการผลักดันให้มีการ
ออกและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ในด้านนี้

2. หน่วยงานมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยกร่าง/ปรับปรุงกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการได้ร้อยละ 80
ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยกลุ่ม
งานนิติการ กลุ่มงานมาตรฐานด้านคนพิการสำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) จัดทำโครงการด้านการผลักดัน

ปรับปรุง แก้ไข กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับให้มีผลบังคับใช้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (807,000 บาท) กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง(ยช.) โครงการปรับปรุง สภาพแวดล้อมทางกายภาพของกรมโยธาธิการและผังเมืองให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อคน พิการโดยสอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548 (7,979.00) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้การออก ข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ (ตามมาตรา 21 แห่ง พ.ร.บ. ส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกคนพิการ จำนวน 1 ฉบับ (สำรวจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 170 แห่ง)

3. มีการปรับปรุงและประกาศใช้ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้ง เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า มีการปรับปรุงและประกาศใช้ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษา พบว่า ในช่วงปี 2550, 2551 และ 2552 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพยายามในการผลักดันและออก อนุบัญญัติเกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการ ประกาศใช้ และนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎหมาย แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในด้านการรับรู้และเข้าใจต่อกฎหมายดังกล่าว

4. หน่วยงานมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมยก ร่าง/ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริม การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดย กงนิดิ กร และกลุ่มงานด้านกฎหมาย ภายใต้ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ร่วมกับคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในปี 2552-2553 จัดทำโครงการ ติดตามประเมินผลการนำกฎหมายด้านคนพิการไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงกฎหมายกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาคาร สถานที่ การขนส่ง บริการสาธารณะ โทรคมนาคม เทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการ

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการศึกษา พบว่า เนื่องจากการติดตามประเมินผลกฎหมายด้านคนพิการในข้อ 4 เพิ่งเสร็จสิ้น ได้มีการนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้สภาพแวดล้อมปราศจากอุปสรรคและบริการทุกด้านแก่คนพิการการคาดว่าผลจากการศึกษาดังกล่าวจะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานอย่างเต็มที่ในอนาคต

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พท.) ได้พยายามผลักดันให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีผลบังคับใช้ โดยส่งเสริมให้มืองค์ความรู้ในด้านนี้และผลักดันให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ กระทรวงมหาดไทยโดยกรมโยธาธิการ ได้จัดทำอาคารตัวอย่างที่มีสภาพแวดล้อมถูกต้องตามกฎกระทรวงกำหนด สิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา พ.ศ.2548 การติดตามให้มีการจัดทำผังเมืองจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อคนพิการ ส่งเสริมการปรับปรุง การจัดสร้างอาคารราชการและเอกชนให้มีสภาพแวดล้อมตามกำหนดในกฎกระทรวง พ.ศ.2548 รวมทั้งการติดตามให้มีการปฏิบัติตามกฎกระทรวงดังกล่าวด้วย นอกจากนี้กระทรวงคมนาคมก็ได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางอากาศ ทางน้ำและทางรถไฟให้เป็นไปตามกฎกระทรวง และดำเนินการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในท่าอากาศยานทุกแห่ง รวมทั้งออกแบบสะพานคนเดินข้ามทางหลวง ทางลาด และลิฟท์โดยสารคนพิการ นอกจากนี้กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร (ทก.) ก็ได้ยกร่างกฎหมายเข้าถึงข่าวสารข้อมูลตามโครงการพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมกัน และยังสามารถจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน e-accessibility ด้วย (ผลการศึกษาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนระดับชาติ)

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ 4.2

พบว่าเป้าหมาย “ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดสภาพแวดล้อม การติดต่อสื่อสารและการเดินทางที่ปราศจากอุปสรรค ภายในปี 2554” ในระยะครั้งแรกของแผนฯ คะแนนอิงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 1 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมายระดับน้อย

ตารางที่ 3.22 ตัวชี้วัดที่ 4.3 จำนวนองค์ความรู้ที่มีการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากอุปสรรค

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
4.3 จำนวนองค์ความรู้ที่มีการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากอุปสรรค	P (กระบวนการ)	จำนวนหลักสูตรตำราเอกสารงานวิจัยนวัตกรรมด้านการออกแบบที่เป็นสากลเพิ่มขึ้นทุกปี	มีการดำเนินการข้อ 1-2	มีการดำเนินการข้อ 3-4	มีการดำเนินการครบ 5 ข้อ	ศธ. สศ. พม. มท.(ขร.) พค. วท. กทช. อพท.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 4.3 จำนวนองค์ความรู้ที่มีการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากอุปสรรค (กระบวนการ)

1. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล
2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล ได้ร้อยละ 80 ของแผน
3. มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องที่มีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล

5. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4.3 จำนวนองค์ความรู้ที่มีการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากอุปสรรค โดยประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) และ องค์กรด้านคนพิการ (อพก.) ส่วนหน่วยงานอื่นตามระบุในแผน ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) กรมโยธาธิการและผังเมือง (ยธ.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) ยังไม่มีข้อมูลว่า ได้มีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล

2. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องการมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากลได้ร้อยละ 80 ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า ปี 2550 กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดทำโครงการจัดอบรมผู้พิการทางตาและทางหู (200,000.00บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยจัดทำโครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสำหรับคนพิการ (30,000.00 บาท) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) ได้จัดทำแผนพัฒนาสังคมแห่งชาติเท่าเทียมกันด้วย และจัดทำแผนนโยบายในการผลักดันส่งเสริมการพัฒนาเว็บดังกล่าว และโดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร จัดทำโครงการพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมด้วย ICT (1,539,180.00บาท)โครงการกิจกรรมจ้างที่ปรึกษาจัดทำแผนพัฒนาสังคมแห่งความเท่าเทียมด้วย ICT (1,778,180.00บาท) องค์กรด้านคนพิการ (อพก.) จัดทำโครงการกิจกรรมส่งเสริมทักษะทางสังคม

และการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมของคนพิการ (100,000.00บาท) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตาบอดเข้าเรียนสาขาวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง นับจากปี 2550 เป็นต้นมา

ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การจัดกิจกรรมเสวนาทางวิชาการด้านการศึกษา เพื่อคนพิการ ร่วมกับองค์กรเอกชนด้านคนพิการ (1,000,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จัดทำโครงการวิจัยการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแก่เด็กบกพร่องทางการเรียน (24,000.00 บาท) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดทำโครงการพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (3,513,100.00 บาท)

ปี 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ) การจัดกิจกรรมเสวนาทางวิชาการด้านการศึกษา เพื่อคนพิการ ร่วมกับองค์กรเอกชนด้านคนพิการ (1,000,000.00บาท)

3. มีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า จากรายงานในข้อ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

4. สถาบันการศึกษาและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล

ผลการศึกษา พบว่า สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากลตามที่กล่าวมาข้างต้นทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ทราบเป็นรายปีงบประมาณ

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมาย ตามตัวบ่งชี้ที่ 4.3

พบว่าเป้าหมาย “จำนวนหลักสูตร ตำรา เอกสาร งานวิจัยนวัตกรรม ด้านการออกแบบที่เป็นสากล เพิ่มขึ้นทุกปี” ระยะครึ่งแรกของแผนฯ คะแนนอิงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 1 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมายระดับน้อย

ตารางที่ 3.23 ตัวชี้วัดที่ 4.4 จำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design)

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
4.4 จำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design)	P	ภายในปี 2554 มีสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) จำนวน 5 สถาบันการศึกษา	มีการดำเนินการ ข้อ 1-2	มีการดำเนินการ- ข้อ 3-4	มีการดำเนินการ ครบ 5 ข้อ	ศธ. ทก.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 4.4 จำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (กระบวนการ)

1. สถาบันการศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล
2. สถาบันการศึกษาได้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลได้ร้อยละ 80 ของแผน
3. สถาบันการศึกษาจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
4. สถาบันการศึกษามีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล
5. สถาบันการศึกษานำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4.4 จำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม ประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล

ผลการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล ตามที่ระบุในแผนฯ จำนวน 2 หน่วยงงาน คือ กระทรวงศึกษาธิการ (ศษ.) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) แต่ผลการศึกษาในชั้นการปฏิบัติจริง พบว่า ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูลหน่วยงานทั้ง 2 กระทรวง คือ กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ทก.) ระบุว่าได้ดำเนินงานในเรื่องนี้ แต่จากการค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต พบว่า กระทรวงศึกษา (ศษ.) โดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีหลักสูตรการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล นอกจากนี้ หน่วยงานมีหน่วยงานที่มีโครงการเกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข (สช.) โดยกรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงศึกษาธิการ (ศษ.) โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

2. สถาบันการศึกษาได้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลได้ร้อยละ 80 ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า ในระดับอุดมศึกษามีเกี่ยว 3 สถาบัน ที่มีการเรียนการสอนในเรื่องนี้ คือ ระดับปริญญาเอกโดยมหาวิทยาลัยของรัฐ คือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังในหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการการวิจัยเพื่อการออกแบบซึ่งเป็นหลักสูตรนานาชาติในรายวิชาซึ่งออกแบบเพื่อสาธารณสุขถ้วนหน้า (Universal design) และในระดับปริญญาโทของสถาบันเอกชน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คือ ปัจจัยมนุษย์และการออกแบบที่เป็นสากล (Human Factors and Universal Design) และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตในหลักสูตรสาขาการออกแบบภายใน 1 รายวิชา สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน 1 รายวิชา คือ ปฏิบัติการออกแบบสภาพแวดล้อม (Universal Environment Design) และในระดับปริญญาตรี ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบในวิชาการออกแบบเพื่อสื่อมวลชนซึ่งในทุกระดับเป็นวิชาเลือกทั้งสิ้น นอกจากนั้นยังมีการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นโดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี จำนวน 7 ครั้งๆละ 3 ชั่วโมง เรื่องการออกแบบสำหรับผู้มีความต้องการพิเศษ และในปี 2552 ได้มีความพยายามสร้างความตระหนักและเผยแพร่ให้ความรู้ในเรื่องการออกแบบดังกล่าวโดยการจัดทำคู่มือการออกแบบเพื่อมวลชนเข้าถึงได้

3. สถาบันการศึกษาจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

4. สถาบันการศึกษามีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล

ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

5. สถาบันการศึกษานำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน
ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมายตามตัวบ่งชี้ที่ 4.4

พบว่าเป้าหมาย “ภายในปี 2554 มีสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่
สากลและเป็นธรรม (Universal Design) จำนวน 5 สถาบันการศึกษา” ในระยะครึ่งแผน ทำได้เพียง 2
ข้อ ของเกณฑ์การประเมิน คะแนนของเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 1 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมาย
ระดับน้อย

ตารางที่ 3.24 ตัวชี้วัดที่ 4.5 จำนวนศูนย์ส่งเสริมและสาธิตด้านการออกแบบที่เป็นสากลและ
เป็นธรรม

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
4.5 จำนวนศูนย์ ส่งเสริมและ สาธิตด้านการ ออกแบบที่เป็น สากลและเป็น ธรรม	P (กระบวนการ)	ภายในปี 2554 มีศูนย์ส่งเสริม และสาธิตฯ อย่างน้อย จังหวัดละ 1 ศูนย์	มีการ ดำเนินการ 1-2 ข้อ แรก	มีการ ดำเนินการ 3-4 ข้อแรก	มีการ ดำเนินการ ครบ 5 ข้อ	ศธ. ศธ. ค.ค. วท. พม. มท. (ยธ.) สปสช. คปพช.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 4.5 จำนวนศูนย์ส่งเสริมและสาธิตด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็น
ธรรม(กระบวนการ)

1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการ
ด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน
2. หน่วยงานได้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริม
ให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน
3. หน่วยงานมีการพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและ
เป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
4. หน่วยงานมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
พัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียน
การสอน

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4.5 จำนวนศูนย์ส่งเสริมและสาธิตด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม
ประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการ
ด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน

ผลการศึกษาเบื้องต้น พบว่า หน่วยงานมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาและ
ขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน
ตามที่ระบุในแผนฯ มี หน่วยงาน ได้แก่กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวง
คมนาคม (คค.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง (ยช) สำนักงาน
หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และคณะกรรมการประสานงานด้านคนพิการแห่งชาติ
(คปพช.) แต่ผลการศึกษาในขั้นการดำเนินการตามแผน พบว่า หน่วยงานที่มีการดำเนินงานดังกล่าว
ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดยกรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต สถาบันราชานุกูล ศูนย์สิรินทร
กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง กระทรวงมหาดไทย
โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง คณะกรรมการประสานงานคนพิการแห่งชาติ (คปพช.) หน่วยงาน
อื่นๆ ได้แก่กระทรวงคมนาคม (คค.) กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.) กระทรวงพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ยังไม่มี
ข้อมูลที่สามารถประเมินได้

2. หน่วยงานได้การดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริม
ให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน

ผลการศึกษา พบว่า ปี 2550 กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดยกรมการแพทย์ จัดทำโครงการ
จัดตั้งศูนย์แสดงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ (500,000.00 บาท)โครงการ
พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านกายอุปกรณ์ (ส่งเรียนต่อต่างประเทศระดับปริญญาตรี)
(6,000,000.00 บาท) กรมสุขภาพจิต จัดทำโครงการอบรมหลักสูตรเฉพาะทางประกาศนียบัตร
พยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น (778,500.00) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดย
มหาวิทยาลัยนเรศวรจัดทำโครงการการจัดทำบันไดปูนทางลาดสำหรับคนพิการ สำหรับคนพิการ 8
ทาง (78,000.00 บาท) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จัดทำโครงการจัดทำคู่มือให้นักศึกษาพิการ
(17,000.00 บาท)

ปี 2551 กระทรวงศึกษาธิการ โดย มหาวิทยาลัยนเรศวรจัดทำโครงการการจัดทำห้องน้ำ
สำหรับคนพิการจำนวน 6 ห้อง (60,000.00 บาท) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) จัดทำโครงการจัดตั้งศูนย์
แสดงเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ (500,000.00 บาท)โครงการพัฒนาศักยภาพ

ของบุคลากรด้านกายอุปกรณ์ (6,000,000.00 บาท) สถาบันราชานุกูลจัดทำโครงการอบรมหลักสูตร
และทางประกาศนียบัตรการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชเด็กและวัยรุ่น (898,500.00 บาท) ศูนย์สิ
รินธร ได้จัดทำศูนย์สาธิตอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์เพื่อเป็นต้นแบบ
แก่โรงพยาบาลทุกระดับ (ไม่ทราบงบประมาณ) คณะกรรมการประสานงานคนพิการแห่งชาติ
(ศปพท.) ได้มีแผนการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและสาธิตด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม และ
เทคโนโลยีซึ่งอำนวยความสะดวกในระดับชาติ แต่ยังไม่มีการดำเนินการในช่วงครึ่งแผน
กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้มีแผนจัดทำอาคารตัวอย่างที่มีสภาพแวดล้อม
ตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา
แต่ยังไม่มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมโดยอ้างว่าสามารถดูตัวอย่างจากอาคารที่สร้างไปแล้ว

ปี 2552 ไม่มีข้อมูลว่ามีการดำเนินการของหน่วยงานใด

3. หน่วยงานมีการพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) โดยกรมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต
กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) มีการพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากล
และเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี 2550 และ ปี 2551 ส่วน ปี 2552 ยังไม่
มีรายงานที่สามารถประเมินได้

4. หน่วยงานมีการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
พัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียน
การสอน

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/
โครงการ/ กิจกรรมการพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็น
ธรรมสำหรับการเรียนการสอน ตามที่กล่าวมาข้างต้นทั้งการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่าง
เป็นทางการและไม่เป็นทางการ และรายงานผลการดำเนินงานให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ทราบเป็นรายปีงบประมาณ

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการศึกษา พบว่า หน่วยงานได้นำผลจากการประเมินในข้อ 3 ไปปรับปรุงและพัฒนาการ
ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาและขยายศูนย์ส่งเสริมให้บริการด้านการ
ออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมสำหรับการเรียนการสอน ให้ดียิ่งขึ้น แต่ไม่มีหลักฐานบ่งบอกถึง
การดำเนินงานดังกล่าวอย่างชัดเจน

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ 4.5

พบว่า เป้าหมาย “ภายในปี 2554 มีศูนย์ส่งเสริมและสาธิตอย่างน้อยจังหวัดละ 1 ศูนย์” ในระยะครึ่งแผน คณะเนืองเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 1 คะแนน คือ บรรลุเป้าหมายระดับน้อย

ตารางที่ 3.25 ตัวชี้วัดที่ 4.6 ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการ ในการติดตาม กำกับ ดูแลตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค

ตัวชี้วัด	ชนิดตัวชี้วัด	เป้าหมาย	เกณฑ์การประเมิน			หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			1 (น้อย)	2 (ปานกลาง)	3 (มาก)	
4.6 ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการในการติดตาม กำกับ ดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค	P (กระบวนการ)	มีคณะกรรมการภายในปี 2552 และเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามนโยบาย	มีการดำเนินการข้อ 1-2	มีการดำเนินการข้อ 3-4	มีการครบ 5 ข้อ	พม. ศธ. สธ. วม. (ยธ.) กก. ทก. รม. วท. กทม. คปท. อพท.

เกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่ 4.6 ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการ ในการติดตาม กำกับ ดูแลตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค (กระบวนการ)

1. มีการจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการเป็นกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค
2. มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค
3. มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบ รับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค ได้ร้อยละ 80 ของแผน

4. มีการทำการประเมินผล แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนและการฝึกอบรมด้านการออกแบบที่เป็นสากล

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน

ตัวชี้วัดที่ 4.6 ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการในการติดตามกำกับ ดูแลตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการ จัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค โดยประเมินตามประเด็นต่อไปนี้

1. มีการจัดตั้งองค์กรหรือคณะกรรมการเป็นกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) โดยสำนักส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการและคณะกรรมการจัดการเลือกปฏิบัติ ทำหน้าที่ติดตามกำกับ ตรวจสอบ รับข้อร้องเรียน เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ และขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่ขธรรม กรณีไม่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ สำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับ การติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค และยังมีคำสั่งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ที่ 6/2551 เรื่องการ แต่งตั้งคณะกรรมการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการ นอกจากนี้ ยังพบว่ากระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร (พะเยา) ได้จัดตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อนิสิตพิการ มีงบประมาณ ดำเนินการด้านนี้ เป็นเงิน จำนวน 20,000.00 บาท

2. มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค

ผลการศึกษา พบว่า กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมและงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มงานมาตรฐานด้านคนพิการ สำนักส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) และคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการในการติดตาม กำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคอย่าง ชัดเจน โดยหน่วยงานดังกล่าวได้ใช้ประโยชน์จากแผนฯ ประกอบในการขอรับการสนับสนุน งบประมาณ

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ได้ทำหน้าที่ในการติดตามการดำเนินงานตามมติ คณะรัฐมนตรี เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างต่อเนื่อง โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงาน ทุก 3 เดือน

3. มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบ รับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคได้ร้อยละ 80 ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) สำนักงานส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) และคณะอนุกรรมการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการ ทำหน้าที่ในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามให้หน่วยงานราชการ สถานประกอบการ มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค มีหนังสือเวียน มติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ราชการให้หน่วยงานราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาครับทราบและให้ความร่วมมือดำเนินการ การจัดประกวดหน่วยงานและสถานประกอบการดีเด่นด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อมูลเพียงพอที่สามารถประเมินได้ว่าหน่วยงานดังกล่าวได้ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคได้ร้อยละ 80 หรือไม่

4. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล

ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมาย

พบว่าเป้าหมาย “มีคณะกรรมการภายในปี 2552 และเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามนโยบาย” ระยะครั้งแรกของแผนฯ ประเมินคะแนนอิงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 1 คะแนน คือบรรลุเป้าหมายระดับน้อย

ตารางที่ 3.26 สรุปผลการประเมินยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ

ตัวชี้วัด	คะแนน อิงเกณฑ์ประเมิน	บรรลุเป้าหมาย ระดับ
4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติ	2	ปานกลาง
4.2 จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค ที่ได้รับการปรับปรุงและยกร่างใหม่	1	น้อย
4.3 จำนวนองค์ความรู้ที่มีการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากอุปสรรค	1	น้อย
4.4 จำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม	1	น้อย
4.5 จำนวนศูนย์ส่งเสริมและสาธิตด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม	1	น้อย
4.6 ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการในการติดตาม กำกับ ดูแลตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค	1	น้อย
ผลการประเมินเฉลี่ย (7/6)	1.17	น้อย

3.2 วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคตามรายยุทธศาสตร์ ตามแผนฯ ในระยะที่เริ่มแรกของแผนฯ พ.ศ.2550-2552 จากหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนในระดับพื้นที่ 4 ภาค

จากการสนทนากลุ่ม 4 ภาค จากหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนระดับจังหวัดประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรด้านคนพิการ และผู้พิการ ข้อค้นพบจากการจัดเวที 4 ภาค และการประมวลภาพรวม ตามรายยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ได้ดังนี้

นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) ได้ทำหน้าที่ในการติดตามการดำเนินงานตามมติ คณะรัฐมนตรี เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างต่อเนื่อง โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนิน ทุก 3 เดือน

3. มีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบ รับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคได้ร้อยละ 80 ของแผน

ผลการศึกษา พบว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) สำนักงานส่งเสริมศักยภาพและสิทธิ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.) และคณะอนุกรรมการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการ ทำหน้าที่ในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามให้หน่วยงานราชการ สถานประกอบการ มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค มีหนังสือเวียน มติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยเรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ราชการให้หน่วยงานราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาครับทราบและให้ความร่วมมือดำเนินการ การจัดประกวดหน่วยงานและสถานประกอบการดีเด่นด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีข้อมูลเพียงพอที่สามารถประเมินได้ว่า หน่วยงานดังกล่าวได้ดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมกลไกในการติดตามกำกับดูแล ตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรคได้ร้อยละ 80 หรือไม่

4. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทำการประเมินผลแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากล

ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

5. หน่วยงานนำผลการประเมินในข้อ 4 มาปรับปรุงการดำเนินงาน

ผลการศึกษา พบว่า ไม่สามารถประเมินได้

ผลการประเมินการบรรลุเป้าหมาย

พบว่าเป้าหมาย “มีคณะกรรมการภายในปี 2552 และเกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามนโยบาย” ระยะครั้งแรกของแผนฯ ประเมินคะแนนอิงเกณฑ์การประเมิน ได้เท่ากับ 1 คะแนน คือบรรลุเป้าหมายระดับน้อย

ตารางที่ 3.26 สรุปผลการประเมินยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ปราศจาก

อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคนพิการ

ตัวชี้วัด	คะแนน เชิงคุณภาพประเมิน	บรรลุเป้าหมาย ระดับ
4.1 ระดับความสำเร็จในการผลักดันให้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับคนพิการเป็นนโยบายรัฐบาลและการผลักดันสู่การปฏิบัติ	2	ปานกลาง
4.2 จำนวนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค ที่ได้รับการปรับปรุงและขร่างใหม่	1	น้อย
4.3 จำนวนองค์ความรู้ที่มีการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม (Universal Design) เพื่อการจัดสภาพแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ปราศจากอุปสรรค	1	น้อย
4.4 จำนวนสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม	1	น้อย
4.5 จำนวนศูนย์ส่งเสริมและสาธิตด้านการออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรม	1	น้อย
4.6 ระดับความสำเร็จในการจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะกรรมการ ในการติดตาม กำกับ ดูแลตรวจสอบรับข้อร้องเรียนและดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมที่ปราศจากอุปสรรค	1	น้อย
ผลการประเมินเฉลี่ย (7/6)	1.17	น้อย

3.2 วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคตามรายยุทธศาสตร์ ตามแผนฯ ในระยะ
ครึ่งแรกของแผนฯ พ.ศ.2550-2552 จากหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนในระดับพื้นที่ 4 ภาค

จากการสนทนากลุ่ม 4 ภาค จากหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนระดับจังหวัดประกอบด้วย
หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรด้านคนพิการ และผู้พิการ ข้อค้นพบจากการจัด
เวที 4 ภาค และการประมวลภาพรวม ตามรายยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ได้ดังนี้